నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

నీతిమఞ్జరీ

౧. కులక్ఖయే వినస్సన్తి,
కులధమ్మా సనన్తనా;
ధమ్మే నట్ఠే కులం సబ్బం,
అధమ్మో అభిభూ ఖలం.

౨. అధమ్మాభిభవా దన్తా,
పదుస్సన్తి కులిత్థియో;
థీసు దుట్ఠా స్వ ధమ్మేన,
జాయతే వణ్ణసఙ్కరో.

౩. పియం భాసే గుణగ్గాహో,
సూరో సియా వికన్తనో;
దాతా చన్దసమా నారీ,
దిట్ఠం దిట్ఠం నహాసయే.

౪. కుతోత్థి కుమిత్తే సచ్చం,
కుదారే రతివడ్ఢనం;
కుదేసమ్హి మనో రమ్మం,
కురాజే భోగసమ్పదం.

సజ్కేతేవ అమిత్తస్మిం,
మిత్తస్మిం పి నవిస్ససే;
అభయా భయ ముప్పన్నం,
అపి మూలాని కన్తతి.

అదిట్ఠోవ పరో సేయ్యో,
దుమ్మిత్తో నో విస్సాసికో.

అగ్గిహోమఫలం వేదో,
సత్థంసీలఫలం మతం;
రతిపుత్తఫలం నారీ,

దానభుత్తిఫలం ధనం.

అసచ్చం సాహసం మాయా,
మూళ్హత్త మ తిలోభతా;
అసోచం నిద్దయత్తఞ్చ,
థీనం దోసా సభావజా.

జాయాయ భత్తునో భారో,
సిస్సెన గురునో కతో;
అమచ్చకేహి రాజస్స,
పితరానం నిజేనచ.

౨. ఉయ్యమేన హి సిజ్ఝన్తి,
కమ్మాని న మనోరథా;
న హి సుత్తస్స సీహస్స,
పవీసన్తి ముఖే మిగా.

అతిసీతం అతిఉణ్హం,
అతిసాయమిదం అహు;
ఇతి విసట్ఠకమ్మన్తే,
ఖణా అచ్చేన్తి మాణవే.

ఆదానస్స పదానస్స,
కత్తబ్బస్స చ కమ్మునో;
ఖిప్పం అకయ్యమానస్స,
కాలే పివతి సమ్పదం.

నాదబ్బే నిహితా కాచి,
క్రియా ఫలవతీ భవే;
నబ్యాపారసతేనాపి,
సుకోవ పాఠతే బకో.

యో దన్ధకాలే తరతి,
తరణీయే చ దన్ధయే;
సుక్ఖపణ్ణం వ అక్కమ్మ,
అత్థం భఞ్జతి అత్తనో.

౬. యం దదాతి యం భుఞ్జతి,
తదేవ ధనినో ధనం;
అఞ్ఞే మతస్స కీళన్తి,
దారేహిపి ధనేహిపి.

దానోపభోగహీనేన ,
ధనేన ధనినో సుఖం;
కో విసేసో దలిద్దస్స,
అధికం ధనరక్ఖణం.

నిజసోఖ్యం నిరున్ధన్తో,
నీచభోగో మితమ్పచో;
ధనం సఞ్చయతే యో సో,
పరభారవహో పసు.

యం ఉస్సుకా సఙ్ఘరోన్తి,
అలక్ఖికా బహుం ధనం;
సిప్పవన్తో అసిప్పావా,
లక్ఖి వా తాని భుఞ్జతి.

౭. సమ్పత్యం మహతం చిత్తం,
భవే ఉప్పలే కోమలం;
విపత్యంచ మహాసేల,
సిలాసఙ్ఘాతకక్కసం.

౮. అసమ్భబ్యగుణం ఛుత్వా,
ఖేదో ముధావ జాయతే;
అబ్భాయం చన్ద ము ల్లోక్య,
నచన్దోత ము పాగమీ.

౯. సచ్చం ముఖమ్హి ధారేయ్య,
కణ్ణే సుతం భుజే జయం;
హదయమ్హి ఖమం వీరం,
లోకాదాసంచ లోచనే.

సద్దమత్తం నఫన్దేయ్య,

అఞ్ఞత్వా సద్దకారణం;
సద్దహేతుం పరిఞ్ఞాయ,
పమోదో వా భయో తథా.

సబ్బసుత మ ధీయేయ్య,
హీనముక్కట్ఠమజ్ఝిమం.

౧౦. దున్నారియా కులం సుద్ధం,
పుత్తో నస్సతి లాలనా;
సమిద్ధి అనయా బన్ధు,
పవాసా మదనా హిరీ.

లాలయే పఞ్చవస్సాని,
దసవస్సాని తాలయే;
పత్తేతు సోళసేవస్సే,
పుత్తం మిత్తంవ ఆచరే.

లాలనే బహవో దోసా,
లాలనే బహవో గుణా.

పాపా నివారయతి యోజయతే హితాయ,
గుయ్హాని గూహతి గుణం పకటీకరోతి;
ఆపత్తికఞ్చ నజహాతి దదాతి కాలే,
సమ్మిత్త లక్ఖణమిదం పవదన్తి సన్తో.

౧౧. దుజ్జనో జీయతే యుత్యా,
నిగ్గహేన నధీమతా;
నిపాత్యతే మహారుక్ఖో,
తస్సమీప ఖతిక్ఖయా.

వనే మిగాచ లుద్ధానం,
దుజ్జనానఞ్చ సజ్జనా;
అకారణవేరీ హోన్తి,
తిణభక్ఖా సుపేసలా.

పాదలగ్గం కరట్ఠేన,

కణ్డకేనేవ కణ్డకం.

బాలం నపస్సే నసుణే,
నచబాలేన సంవసే;
బాలేనాల్లాపసల్లాపం,
నకరే నచరోచయే.

౧౨. ఉప కత్తుం యథా ఖుద్దో,
సమత్థో నతథామహా;
కూపో హి హన్తి పిపాసం,
నతు పాయో మహమ్బుధి.

౧౩. ఆదానస్స పదానస్స,
కత్తబ్బస్సచ కమ్మునో;
ఖిప్పం అకరమానస్స,
కాలో భక్ఖతి తం రసం.

నక్ఖత్తం పటిమానేన్తం,
అత్థో బాలం ఉపజ్ఝగా;
అత్థో అత్థస్స నక్ఖత్తం,
కిం కరిస్సన్తి తారకా.

అజరామరోవ పఞ్ఞో,
విజ్జమత్థఞ్చ చిన్తయే;
గహితోవియ కేసేసు,
మచ్చునా ధమ్మమాచరే.

౧౪. వజ్జా గురూచ మన్తీచ,
తయో రట్ఠాభిసక్ఖతా;
జీవీత దక్ఖ కోసానం,
వడ్ఢనా నాసనాచ తే.

౧౫. ధిరేన కమ్మం వడ్ఢతి,
అధిరేన తురేన నో;
ఫలన్తి సమయే రుక్ఖా,
సిత్తాపి బహువారినా.

వాయామేథేవ పురిసో,
ననిబ్బిన్దేయ్య పణ్డితో.

పయతనో తాదిసో సేవ,
కయ్యో యేన ఫలం నహి;
సేలగ్గే కూపఖణనా,
కథం తోయసమాగమో.

ఞాణజ్కసేన సమ్మగ్గం,
నియ్యత్యుస్సాహకుఞ్జరో.

అసమేక్ఖితకమ్మన్తం,
తురితాభి నిపాతినం;
తానికమ్మాని తప్పేన్తి,
ఉణ్హం వ జ్ఝోహితం ముఖే.

౧౬. ఛద్దోసా పురిసేనేహ,
హాతబ్బా భూతిమిచ్ఛన్తా;
నిద్దా మజ్జం భయం కోధో,
ఆలస్యం దీఘసుత్తతా.

న దివా సుప్పసీలేన,
రత్తిముట్ఠానదేస్సినా;
నిచ్చసోణ్డేన మత్తేన,
సక్కా ఆవసితుం ఘరం.

అభేతబ్బమ్హి భాయన్తి,
భాయితబ్బే నభాయరే;
భయాభయ విమ్ముళ్హా తే,
జిమ్హానుగా ఉజుజ్జహా.

యస్స మనుస్సభూతస్స,
నత్థి భోగాచ సిప్పకం;
కిం ఫలం తస్స మానుస్సం,
ద్విపాదట్ఠో హి సో మిగో.

౧౭. నానోపాయోవ కత్తబ్బో,
సచే భవేయ్య అత్తనో;
అత్థసిద్ధి యథాకామం,
ఉపాయో హి హితఙ్ఞనో.

లఞ్జదానబాలిసేన ,
కూటడ్డకారధీవరా;
వినిచ్ఛయమహామచ్ఛం,
ఓట్టేన్తి లోభసాగరే.

యస్సేతే చతురో ధమ్మా,
వానరిన్ద యథాతవ;
సచ్చం ధమ్మో ధీతి చాగో,
దిట్ఠం సో అతివత్తతి.

౧౮. విద్యాచ రతనం నారీ,
వీణా సాత్థం గిరంమహీ;
గుణవిసేస మాగమ్మ,
గుణాని అగుణానిచ.

ధనవా బలవా లోకే,
ధనా భవతి పణ్డితో.

సుమనే నిస్సితో కీటో,
నిగ్గుణో హీనకో సయం;
తం పుప్ఫేహి మణ్డేన్తానం,
రఞ్ఞం సిరోపి రోహతి.

అలక్ఖికేహి సఞ్చితా,
ధనభోగాచ చిన్తితా;
లక్ఖికస్స భవన్తేతే,
లక్ఖివా సుట్ఠుభుఞ్జతి.

ఖత్తియో సేట్ఠో జనే తస్మిం,
యో గోత్తపటిసారినో;
విజ్జాచరణసమ్పన్నో,

నో సేట్ఠో దేవమానుసే.

విసాపి అమతం గణ్హే,
గూథతో మణిముత్తమం;
కణ్టకపాదపా పుప్ఫం,
థిరతం దుక్కులా వరం.

ధనిస్సరాదిగుణోమ్హి -
వేగేన వాహితా పజా.

౧౯. యస్స త్థి సతతం మేత్తా,
సబ్బలోకసువల్లభా;
కూపాయతే సముద్దోపి,
అగ్గి తస్స జలాయతే.

౨౦. సక్ఖరాయతి మేరూపి,
విసభక్ఖో సుధాయతే;
ససాయతే మిగరాజ,
బ్యాలో మాలాగుణాయతే;
దోలాయతే ఛమాచాలో,
నానావుధా తిణాయరే.

౨౧. సమేవ సతి ఉస్సాహే,
సుఖవాహో హితఙ్కరో;
ఊనే-ధికే తథా నోహి,
మజ్ఝగో సాధు సబ్బదా.

సాధు ఖో పణ్డితోనామ,
నత్వేవ అతిపణ్డితో.